

RAAHEN SEUDUN TYÖLLISYYDEN
KUNTAKOKEILU
RAAHE, SIIKAJOKI, PYHÄJOKI

LOPPURAPORTTI

Jaana Hautamäki, 31.12.2024

työllisyysenhoidon päällikkö, Raahen kaupunki

Sisällys

Organisoituminen/työn johto	3
Yleistä.....	3
Koordinaatio ja johtaminen	3
Esihenkilötyö	3
Tilat, tietojärjestelmät ja laitteet.....	5
Viestintä	6
Verkostoyhteistyö.....	6
Työnhakijat ja heitä koskevat indikaattorit	7
Hyvät käytänteet Raahen seudun kuntakokeilussa	12
Vastuuvirkailija malli (sama virkailija asiakkaalla koko palvelupolun ajan).....	12
Työparityöskentely.....	12
Työkykykoordinaattorin koulutus	12
ILO Innosta loista onnistu -tapahtuma.....	13
Seudullinen kotoutumisen koordinaattori	13
Monialainen palvelupiste	14
Jatkotoimenpiteet/huomioitavaa	14

Organisoituminen/työn johto

Yleistä

Kuntakokeilujen käynnistyessä vuoden 2021 alussa elettiin korona epidemian jälkimainingeissa. Asiakkaita oli palveltu TE-toimistojen puolella pitkään etäyhteydellä ja myös työntekijät olivat poikkeusajan työjärjestelyiden mukaisesti tottuneet tekemään pääsääntöisesti etätöitä. Paluu kasvokkain tapahtuvaan palveluun tuotti alkuvaiheessa haastetta sekä asiakkaille että asiantuntijoille.

Raahen seudun kuntakokeilun alkuvaiheen tavoitteena on omavalmentaja tyyppinen asiakaspalvelu, jossa henkilökohtaisiin tapaamisiin perustuvan asioinnin myötä olisi mahdollisuus havaita asiakkaan mahdolliset työllistymisen esteet ja tunnistaa paremmin asiakkaan tuen ja erilaisten palveluiden tarve. Mahdollisuuksien mukaan tavoitteena oli asiantuntijan osaamisprofiilin mukaisesti osallistua asiakkaan palvelupolkuun valmentavalla työotteella. Tehtävänimikkeinä työntekijöille pohdittiin omavalmentajaa, mutta lopulta päädyttiin kuitenkin pääsääntöisesti asiantuntijanimikkeisiin, joihin liitettiin mahdollinen tarkennus substanssiin liittyen.

Kuntakokeilun aikana otettiin käyttöön uusi palvelumalli (Pohjoismainen palvelumalli) joka osaltaan muutti alkuperäistä asiantuntijoille suunniteltua laajennettua tehtävänkuvaa siten, että työajankäytöstä selkeästi suurin osa kohdentui kasvokkain tapahtuvaan asiakastyöhön, erityisesti työnhakusuunnitelmien tekoon ja niiden toteutuksen seurantaan.

Koordinaatio ja johtaminen

Raahen seudun kuntakokeilulle määriteltiin toimintaa seuraamaan ja tukemaan kuntien, TE-toimiston ja Elyn johdon edustajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmän lisäksi määriteltiin koordinaatioryhmä, joka valmisteli johtoryhmälle esiteltävät asiat.

Lisäksi kuntakokeilua koskevia koordinaatio ja seurantaryhmiä olivat mm maakunnallinen kuntakokeilujen johtoryhmä, maakunnallinen yhteistyöryhmässä sekä erilaiset valtakunnalliset työryhmät, joihin alueeltamme oli edustus.

Seudullista kuntakokeilun toiminnan tarkastelua toteutettiin myös Raahen seudun kuntien työllisyystoimikunnissa, joissa esiteltiin säännöllisesti kuntakokeilun indikaattoritietoja.

Esihenkilötyö

Raahen seudun kuntakokeilun käynnistyessä kaupungin työllisyshoidon päälliköllä oli vastuullaan Raahen kaupungin työllisyshoidon henkilöstöä noin 12 henkilöä. Kaupungin oma työllisyshoidon henkilöstö koostui pääsääntöisesti kaupungin kuntouttavan työtoiminnan ohjaajista, työhönvalmentajista ja hanketyöntekijöistä. Kuntakokeilujen alussa päällikön vastuulla oli siis 1) Raahen kaupungin työllisyshoidon henkilöstö ja 2) kuntakokeiluhenkilöstö, joka muodostui sekä kaupungin että TE-toimiston henkilöstöstä.

Kokeilun edetessä johtamista jaettiin siten, että Raahen kaupungin työllisyshoidon päällikön vastuulle siirrettiin Raahen kaupungin työpajahenkilöstö ja kuntakokeilua koskeva esihenkilötyö ja koordinaatio eriytettiin kuntakokeilukoordinaattorille. Tämä osoittautui henkilöstökyselyiden tulosten perusteella hyväksi ratkaisuksi

Raahen seudun kuntakokeiluun kytkeytyi jo heti alkuvaiheessa tiivis seudullinen yhteistyö seutukunnan muiden kuntien työllisyystoimijoiden kanssa.

Kuntakokeilujen hallinnollinen organisoituminen toteutui siten, että Raahen kaupungin esihenkilö vastasi kuntakokeilun yleisestä operatiivisesta johtamisesta sekä Raahen kaupungin kuntakokeilussa työskentelevästä henkilöstöstä. TE-toimiston esihenkilö vastasi hallinnollisesta johtamisesta TE-toimiston henkilöstön osalta. Yhteistyön toimivuus, tiiviys ja tiedonvaihto on ollut välttämätöntä esihenkilötyöskentelyn onnistumiselle erityisesti TE-toimistotaustaisten kuntakokeilutyöntekijöiden osalta.

Alkuvaiheessa kuntakokeilun kuntaa/kaupunkia edustavat esihenkilöt eivät saaneet osallistua TE-toimiston puolella toteutettuihin kuntakokeilua koskeviin rekrytointeihin millään tavalla.

Loppuvaiheessa kuntakokeilua kuntakokeilun henkilöstö sai olla mukana rekrytointiprosessissa ottamassa kantaa haastateltaviin ja haastatteluvaiheessa esittämässä ennalta suunniteltuja kysymyksiä.

Kuntakokeilutyöntekijöiden toimivaltaan tuli toteutusaikana useita muutoksia vaiheittain. Muutosten huomioiminen operatiivisessa toiminnassa oli tärkeää. Hyvänä tukena tässä työssä olivat mm. Kehan perehdytysalusta, eri toimijoiden järjestämät valtakunnalliset infot sekä erilaiset valtakunnalliset työryhmät, joissa tulevia lakimuutoksia ja niiden vaikutuksia kuntakokeiluihin tarkasteltiin.

Kuntakokeilun esihenkilötyöhön Kehan PowerBi/Myly alusta toi hyvää tietoa mm. asiantuntijoiden asiakasmääristä, suunnitelmavelasta, kontaktoinneista ja kunkohtaisista asiakasprofiileista. Tätä taustatietoa oli helppo hyödyntää mm. suunnitelmavelkaa koskeviin seurantoihin, työn kuormituksen seurantaan, kontaktointimäärien seurantaan ja yleiseen kunkohtaiseen työnhakijamäärien kehityksen ja laadun tarkasteluun.

Keskeisessä roolissa esimiestyön onnistumiselle olivat Raahen seudun kuntakokeilun viikkopalaverit ja kuukausittaiset henkilöstön kehittämisiltapäivät.

Huomioitavaa esihenkilötyöstä

Kuntakokeilun organisaatiokulttuurin rakentaminen kahden taustaorganisaation vaikuttamana oli haasteellista. Henkilöstön osaamisen hallintaan ja henkilöstön työajankäytön järjestelyihin sisältyi organisatorisia haasteita. Perehdytysten ja uusien ajankohtaisten asioiden osalta TE-henkilöstön oli etulyöntiasemassa sisäisessä tiedonkulussa TE-toimiston organisaation tarjoamien infojen ja aktiivisesti toimivan perehdytysprosesin ansiosta. Näihin materiaaleihin kuntien työntekijöillä ei ollut mahdollisuutta päästä käsiksi tai kirjautua. Raahen kaupungin puolella vastaavan järjestelmän luomiseen ei Raahen seudun kuntakokeilussa ollut aikaa eikä resursseja, mutta yhteisillä käytänteillä opimme kuntakokeilun kuluessa hyödyntämään TE-toimiston infot ja materiaalit toimiston sisällä myös kunnan/kaupungin työntekijöille.

Kunnan operatiiviselta esihenkilöltä edellytettiin perehtymistä kahden organisaation toimintatapoihin. Kuntien esihenkilöillä ei ollut pääsyä esimerkiksi TE-toimiston henkilöstön hallinnollisiin järjestelmiin, josta seurattiin mm. TE-toimistotaustaisten työaikakertymiä, saldovapaita, lomakertymiä, lomapäiviä, sairauspäiviä yms. Myös kaupungin ja TE-toimiston henkilöstön työterveyspalvelut, henkilöstöedut ja toimintamallit poikkesivat toisistaan, joten henkilöstöasioita oli ratkaistava työntekijän taustaorganisaatio huomioiden joskus ei tavoin.

Alkuvaiheessa kuntakokeilun haasteeksi muodostui henkilöstön suuri vaihtuvuus. TE-henkilöstön resurssit pysyivät alkuvaiheen asiakasmäärän mitoituksen mukaisesti samana koko kuntakokeiluajan, vaikka asiakasmäärät vaihtelivat kokeilun aikana runsaasti. TE-henkilöstön osalta pitkät poissaolot

olivat haasteellisia poissaolojärjestelyiden kannalta ja vasta 4 kk poissaoloon oli saatavilla korvaava resurssi. Sairaslomat toteutuivat usein lyhemmissä jaksoissa eikä pituutta voitu etukäteen ennakoida ja sen vuoksi henkilöstöresursseissa oli välillä voimakasta kuormitusta useiden yhtäaikaisten pitkien poissaolojen aikana, kun työt pyrittiin jakamaan ilman lisäresursointia työssä olevalle henkilöstölle. Valtion ja kunnan organisaatiokulttuurien yhteensovittaminen oli erityisesti kuntakokeilun alkuvaiheessa haasteellista. Yhteishengen rakentamiseen, yhteisen toimintakulttuurin luomiseen ja uuden organisaatiokulttuurin rakentamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Esihenkilötyöhön vaikuttavana haasteena olivat myös kuntien tarjoamien toimitilojen soveltuvuus asiakastyöhön. Kuntien tarjoamissa tiloissa ilmeni alueellamme työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavia haasteita mm. sisäilmaongelmaa.

Kuntakokeilujen käynnistysvaiheeseen osui hyvinvointialue Pohteen käynnistyminen, johon liittyen osa työllisyydenhoidon henkilöstöstä (työpajaohjaajat) siirrettiin hyvinvointialueen palvelukseen. Prosessi muutosneuvotteluineen vei paljon esihenkilön energiaa hajauttaen osin myös kuntakokeilutyöyhteisössä toimimista. Myös uuden Pohjoismaisen asiakaspalvelumallin käyttöönotto kuntakokeilujen aikana vaikutti osaltaan esihenkilötyöhön ja erityisesti prosessiin, jonka mukaisesti asiakaskontakteja tehtiin. Raahen seudun kuntakokeilun henkilöresurssien vähäisyys vaikutti mm. siihen, ettei alunperin suunniteltua jalkautuvaa omavalmentajamallia kyetty asiakastyössä juurikaan toteuttamaan. Tätä korvaamaan syvennettiin yhteistyötä kuntien työhönvalmentajien, nuorisotyön ja alueen työllistymistä edistävien kehittämishankkeiden suuntaan (mm. Toimi, Kohtaantoa, WorkForce, Optimum).

Tilat, tietojärjestelmät ja laitteet

Raahen kuntakokeilualueella palvelua tarjottiin Raahen kaupungin vuokraamissa Softpoliksen vuokratiloissa sekä Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien tarjoamissa työtiloissa.

Toimitilojen osalta tiloissa ilmeni mm. työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyviä haasteita. Paikkakuntien palvelupisteiden kalusteet olivat myös ergonomialtaan hyvin erilaisia.

TE-toimiston työntekijöille työn edellyttämät laitteet järjestettiin Raahen kaupungin kuntakokeilun palvelupisteeseen TE-toimiston puolesta ja kunnan/kaupungin työntekijöiden työvälaineistä huolehti työntekijän kunta. Raahen kaupungin tietojärjestelmiin ei voitu kytkeä turvatulostusominaisuutta TE-toimistotaustaisille, joten kaikille TE-toimistotaustaisille henkilöille jouduttiin hankkimaan kaupungin toimesta työpistekohtaisia tulostimia.

Tietojärjestelmien osalta kuntien työntekijöille avattiin käyttöoikeudet selainpohjaiseen URA-VDI järjestelmään ja TE-toimistotaustaiset hyödynsivät työssään erillistä URA sovellusta. TE-toimistotaustaisilla henkilöillä on myös käytössään Elisan viestipalvelu asiakasrajapinnassa tapahtuvaan tekstiviestikontaktointiin ja puheluiden hallintaan. Kaupungin työntekijöillä vastaavaa palvelua ei ollut käytössään koko kuntakokeilun aikana. Kunnan työntekijöiden ja TE-toimistotaustaisten kuntakokeilutyöntekijöiden käytössä olevat laitteistot ja järjestelmät poikkesivat siis joltain osin toisistaan.

Vaiheittainen ATMT:n käyttöönotto kuntakokeilujen aikana on osaltaan yhdenvertaistanut myös asiantuntijoiden käyttäjäkokemusta tietojärjestelmistä.

TE-toimiston henkilöstöllä oli valtion organisaatiokortit. Raahen kaupungin asiantuntijoiden käyttöoikeudet edellyttivät joiltain osin organisaatiokortin hankintaa, johon liittyen Raahen kaupunki hakeutui organisaatiokortti palveluun tuottajaksi. Organisaatiokortteja tarvittiin mm. kotoutumisen ja

monialaisen yhteispalvelun tehtävissä toimiville Raahen kaupungin palkkalistoille oleville asiantuntijoille.

Huomioitavaa tiloista, järjestelmistä ja laitteista

- Toimitiloihin ja kuntakohtaisiin työpisteisiin liittyvät erot
- Taustaorganisaatioiden väliset erot tietoturvaohjeistuksissa ja laitehallinnassa
- Erilaiset järjestelmät valtion ja kunnan käyttäjillä

Viestintä

Raahen seudun työllisyyden kuntakokeilussa viestinnän toteuttaminen on ollut osaltaan haasteellista. Raahen kaupungilla on pari viestintähenkilöä, jotka hoitavat Raahen kaupungin ylätason koordinoitua viestintää sekä kaupungin internetsivujen ja somekanavien viestintää. Kuntakokeilulle ei kohdennettu koko kokeilun aikana viestintäresursseja.

Raahen seudun kuntakokeilun nettisivut toimivat Raahen kaupungin sivuston alla osoitteessa <https://tyollisyyskokeilu.raahe.fi>. Sivulla informoidaan ajankohtaisista tapahtumista mm. aukioloihin liittyvistä poikkeuksista, rekrytapahtumista, kehittämishankkeiden työllisyyttä edistävästä tapahtumista yms. Lisäksi sivustosta löytyvät Raahen seudun kuntakokeilun yhteystiedot ja jatkolinkit työllistymistä edistävien asioiden hoitoon sekä lomakkeistoihin. Sivuston ylläpidosta on huolehtinut Raahen kaupungin työllisyydenhoidon päällikkö.

Kuntakokeilubrändiä on hyödynnetty työntekijöiden käyntikorteissa ja kynissä, joita on teetetty sekä asiantuntijoiden että asiakkaiden käyttöön. Käyntikortit ja kynät ovat Raahen kaupungin palveluksessa olevan työhönvalmentajan suunnittelemia. Hänellä on taustallaan graafisen suunnittelijan koulutus. Käyntikortit on suunniteltu asiakkaille jaettaviksi ajanvarauskortteiksi, joissa on oman asiantuntijan tietojen lisäksi asiakkaalle tieto hänen seuraavasta ajanvarauksestaan. Kortti on ollut hyödyllinen ns. konkreettinen muistutus asiakkaalle erityisesti asiakkaiden kanssa kasvokkain tapahtuvan palvelun toteutuksessa.

Työmarkkinatorin aluesivujen ylläpitäjänä oli kuntakokeilujen alussa Raahen seudun yrityspalveluiden matkailumarkkinoinin henkilö. Tuolloin aluesivut keskittyivät suoraan aluemarkkinointiin. Myöhemmässä vaiheessa Raahen kaupungin työhönvalmentajalle saatiin oikeudet aluesivujen ylläpitoon ja tämän jälkeen sivuston sisältö kohdennettiin enemmän työllistymistä edistäviin palveluihin suuntautuen.

Viestintä on ollut koko kuntakokeilun ajan Raahen seudun kokeilussa pienimuotoista ja oman toimen ohella toteutettua.

Verkostoyhteistyö

Keskeisiä yhteistyökumppaneita Raahen seudun työllisyyden kuntakokeilussa olivat mm. Pohjois-Pohjanmanan hyvinvointialueen aikuissosiaalityön sosiaaliohjaajat, kuntien työllisyyskoordinaattorit, Kelan palvelut, alueen koulutuksenjärjestäjät, työnantajat, asumisneuvonta sekä kuntien elinvoimapaalveluiden, nuorisotoimen ja liikuntapalveluiden edustajat.

Yhteistyötä tehtiin myös seutukunnallisten ja maakunnallisten työllistymistä edistävien kehittämishankkeiden kanssa.

Työnhakijat ja heitä koskevat indikaattorit

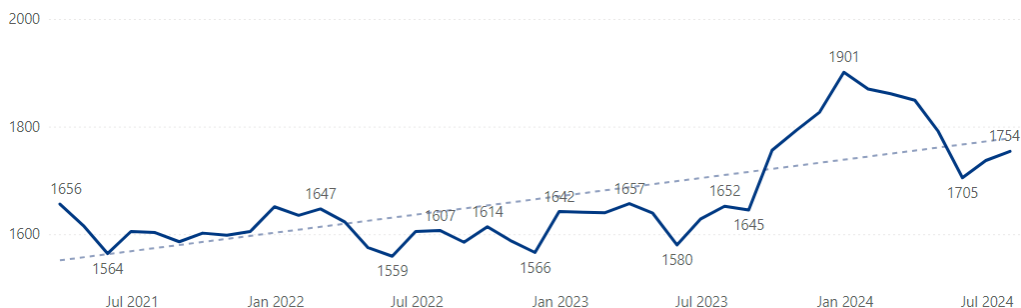
TE-toimiston resurssimitoitus pohjautui kuntakokeilun alkuvaiheessa määriteltyyn asiakastilanteeseen ja profiiliin (alle 25 vuotiaat, maahanmuuttajat, työmarkkinatuella olevat asiakkaat). TE-toimistojen ansiosidonnaiselta työmarkkinatuella siirtyneet henkilöt siirtyivät kuntakokeilujen asiakkaiksi työmarkkinatuella pudotessaan. Tämä osaltaan vaikutti kuntakokeilussa pitkäaikaistyöttömyyttä kasvattavana indikaattorina, koska ansiosidonnaiselta tipahtaneet asiakkaat siirtyivät TE-toimistojen puolelta kuntakokeiluihin valmiiksi pitkäaikaistyöttöminä. Kerran kuntakokeilussa ollut asiakas pysyi aina kuntakokeilussa, vaikka hän olisi palannut takaisin ansiosidonnaisen tukimuodon piiriin.

Kuntakokeilujen edetessä asiakkaiden profiili kuntakokeilu puolella versus TE-toimiston asiakkuudet oli hyvin erityyppinen. TE-toimiston asiakkuudet olivat ansiosidonnaisuuteen perustuvia ja lomautettuja, kun taas kuntakokeilujen asiakasprofiilin muodostui kuntakokeilujen edetessä mm. työttömyyden keston pitkittyessä esimerkiksi asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn haasteiden osalta selkeästi eri tyyppiseksi.

Kuntakokeilujen aikana otettiin TE-palveluissa käyttöön myös uusi palvelumalli (Pohjoismainen palvelumalli) joka osaltaan vaikutti asiakastyön rytmitykseen ja sitoi henkilöstön resursseja entistä enemmän asiakastyöhön.

Raahen seudun kuntakokeilun työnhakijamäärä on vaihdellut hitaasti kasvaen kuntakokeilun alun noin 1600 asiakkaasta suurimmillaan syksyn 2023 noin 1900 asiakkaaseen. Suurin asiakasmäärien kasvu ajoittuu loppuvuoteen 2023, jolloin maakunnallinen rakennus- ja metallialan heikko työllisyystilanne ja johti myös meidän alueellamme irtisanomisiin ja lomautuksiin.

Työnhakijoita laskentapäivänä - Aikajana

Kuvio: Työnhakijat Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Työnhakijoista työttömien osuus kaikista työnhakijoista on myös koko kuntakokeilun ajan kasvanut hitaasti. Kuntakokeilujen asiakkaista noin 60% oli työttömiä työnhakijoita, korkeimmillaan asiakasvolyymista jopa noin 70% on ollut työttömiä asiakkaita.

Raahen seudun kuntakokeilun osalta pitkäaikaistyöttömyys on pysynyt kokeilun kahden ensimmäisen toteutusvuoden ajan tasaisena, mutta erityisesti syksyn 2023 heikko työmarkkinatilanne näkyi tilastoissamme pitkäaikaistyöttömien määrän reippaana kasvuna. Pitkäaikaistyöttömyyttä kasvatti myös pitkittyneiden lomautusten konkretisoituminen irtisanomisiksi.

Kuntakokeilun osalta on huomioitava, että TE-toimistosta ansiosidonnaiselta työmarkkinatuella tipahtaneet henkilöt siirtyivät valmiiksi pitkäaikaistyöttöminä kuntakokeilujen asiakkaiksi. Siirtymä

vaikuttaa osaltaan kuntakokeilun asiakasprofiiliin ja lisäksi asiantuntijoiden vaikutusmahdollisuus näiden asiakkaiden aktivointiin on ollut rajallinen.

Työnhakijoita laskentapäivänä - Aikajana

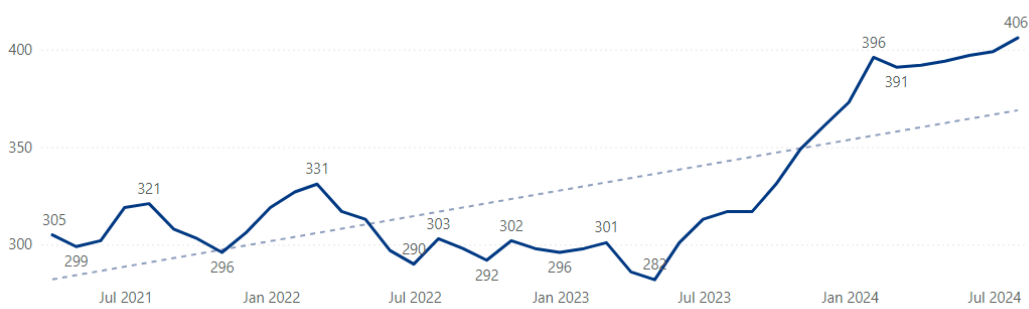
Kuvio: Työttömät työnhakijat Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Rakennetyöttömät kuukauden lopussa - Aikajana

Kuvio: Rakennetyöttömien työnhakijoiden määrä Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Rakennetyöttömät kuukauden lopussa - Aikajana

Kuvio: Pitkäaikaistyöttömät rakennetyöttömät työnhakijat Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Työnhakijoita laskentapäivänä - Aikajana

Kuvio: Muut kuin suomen ja ruotsinkieliset työnhakijat Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Kotoutujien ja maahanmuuttajien määrä kasvoi kuntakokeilun aikana alkuvaiheen noin 180 asiakkaasta noin 310 asiakkaaseen. Erityisesti Ukrainalaisten määrässä tapahtui kasvua ja heille resurssiinkin oma asiantuntija kuntakokeilun loppuvaiheeseen.

Työnhaun keskimääräinen kesto viikkoina - Aikajana

Kuvio: Työnhaun kesto viikkoina kaikkien työnhakijoiden osalta Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Kuntakokeilun asiakkaiden työnhaun kestot lyhenivät maltillisesti kuntakokeilun alusta vuoden 2024 puoleenväliin saakka. Vuoden 2023 aikana konkretisoituneet suuret lomautusmäärät lyhensivät työttömyyden kestoja ja vuoden 2024 aikana pitkittyneet lomautukset sekä niiden muuttuminen irtisanomisiksi lisäsivät jälleen työttömyyden kestoja.

Työnhaun keskimääräinen kesto viikkoina - Aikajana

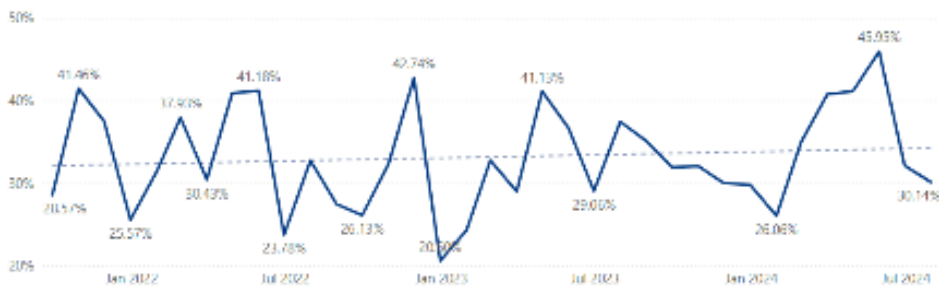
Kuvio: Työnhaun kesto viikkoina työttömien työnhakijoiden osalta Raahen seudun kuntakokeilussa 1/2021-7/2024.

Työttömyyden virtaamaa kuvaavat indikaattorit pysyivät kuntakokeilun ajan trendeiltään kohtuullisen tasainen, vaikka niissä olikin kohtuullisen suuria vaihteluita ajankohdittain:

Virta yli 3kk työttömyyteen % - Aikajana

Virta yli 6kk työttömyyteen % - Aikajana

Virta yli 12kk työttömyyteen % - Aikajana

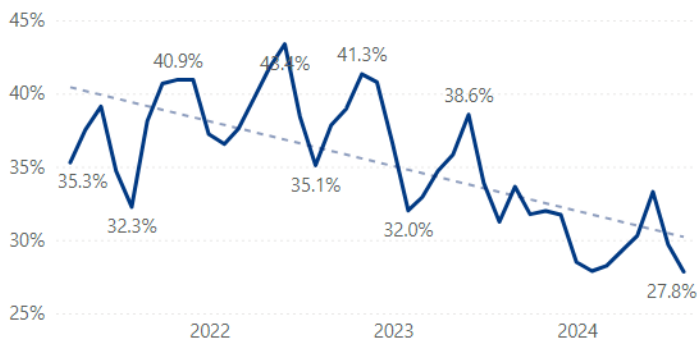

Aktivointitoimenpiteiden osalta hyvinvointialueen käynnistyminen heikensi merkittävästi työttömien aktivointiastetta. Raahen seutukunnan alueella kunnat ovat aikaisemmin tarjonneet kuntouttavaa työtoimintaa omana tuotantonaan ja hyvinvointialueiden käynnistyessä kuntien työpajat siirtyivät hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden kriteeristö kuntouttavaan työtoimintaan ohjauksessa muuttui, jonka lisäksi aiemmin kuntouttavaa työtoimintaa toteuttaneet yhdistykset tipahtivat pois hyvinvointialueen palveluverkostosta. Kuntouttavan työtoiminnan toteutusverkosto supistui merkittävästi ja kuntouttava työtoiminta lamaantui lähes kokonaan. Lisäksi osa aiemmin kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneista ohjautui sosiaalisen kuntoutuksen piiriin, jota ei TE-hallinnon tilastoinneissa huomioida aktivointitoimenpiteenä.

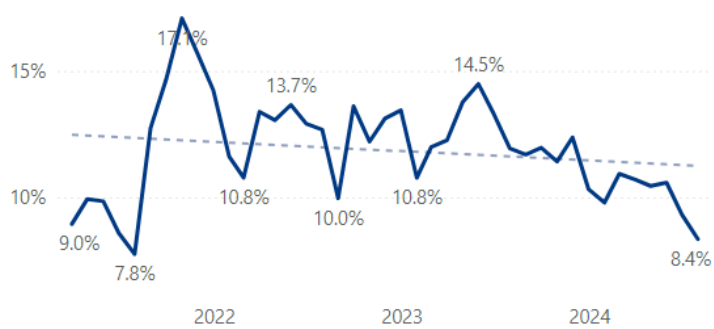
Kuntouttavaa työtoimintaa korvaamaan nousivat aktivointitoimenpiteinä mm. työkokeilu ja palkkatuki.

Ulkomaalaisten aktivointiaste pysyi koko kuntakokeilun ajan hyvänä lähinnä alueella toteutuneiden kotoutumiskoulutusten ansiosta.

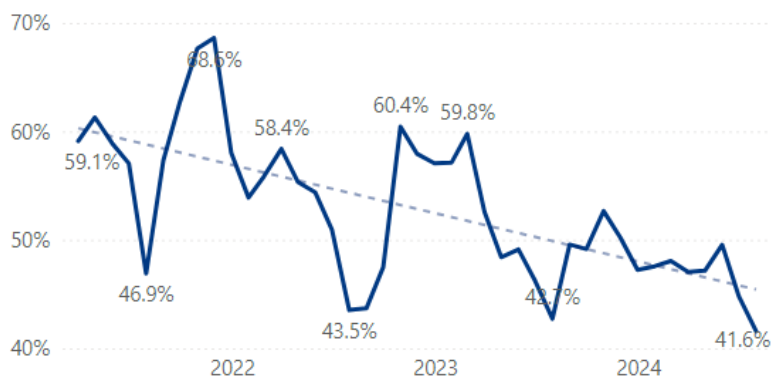
Kaikkien aktivointiaste - Aikajana

Pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste - Aikajana

Ulkomaalaisten aktivointiaste - Aikajana

Hyvät käytänteet Raahen seudun kuntakokeilussa

Asiakas/työntekijä näkökulmasta hyväksi koettuja käytänteitä:

Vastuuvirkailija malli (sama virkailija asiakkaalla koko palvelupolun ajan)

Asiantuntija on laaja-alaisesti pystynyt palvelemaan asiakasta koko palvelupolun ajan. Asiakkaan elämäntilanteiden ja työllistymistä estävien haasteiden tuntemus on syventynyt erityisesti pitkäaikaistyöttömien kohdalla. Yleisesti yhden vastuuvirkailijan malli on koettu asiakkaiden osalta hyväksi, koska on aina sama henkilö, keneen voi ottaa yhteyttä.

Asiantuntijoiden laaja-alaista tehtävänkuvaa on kuitenkin kohdennettu asiantuntijoiden osalta siten, että tietty osa henkilöstöstä on perehtynyt esimerkiksi alle 25 vuotiaiden ammattikouluttamattomien nuorten asioiden hoitoon ja lisäksi mm. kotoutumiseen ja TYP työhön tarjottu keskittymismahdollisuus tietyille asiantuntijoille.

Pienissä kunnissa asiakkaita on palveltu kokonaisvaltaisesti erittäin laajalla osaamisprofiililla ja tehtävänkuvalla:

- asiantuntijoiden osaamisen kasvaminen ja perehdytys haastavaa ja vaatii itsenäistä työtettä ja aktiivista oman työn kehittämistä
- edellyttää asiantuntijalta työllisyydenhoidon prosessien kokonaisvaltainen ymmärrystä
- on tarjonnut hyvän saavutettavuuden (kuntien henkilö- ja työnantaja asiakkaiden on ollut helppo ottaa yhteyttä kunnan asioita hoitavaan TE-virkailijaan)

Työparityöskentely

Raahen seudun kuntakokeilussa on tehty työpari työskentely esim. vastuuvirkailija ja kunnan työhönvalmentaja. Työhönvalmentaja on tehnyt täydentäviä työnhakukeskusteluja ja pystynyt syventymään asiakkaan työnhaun edistämiseen muussa kuin viranomaisroolissa.

Lisäksi asiantuntijan työparina on voinut olla myös kunnan nuorten työhönvalmentaja tai etsivän nuorisotyön asiantuntija.

- saattaen vaihtaen asiakkaan siirto palvelusta toiseen
- tiedonjakaminen asiakkaan tilanteesta ja tiedoista yhtenäistä eri palveluntuottajien/taustaorganisaatioiden kesken
- paikallistuntemuksen hyödyntäminen asiakkaan palveluprosessissa

Työkykykoordinaattorin koulutus

Raahen seudun kuntakokeilun työntekijöistä 6 työntekijää on kuntakokeilun aikana suorittanut työkykykoordinaattorin pätevyyden. Yhden asiantuntijan tehtävänkuvaan on sisällytetty työkykykoordinaattorin tehtäviä koko kuntakokeilua ja yhteistyöverkostoa tukien.

Työkykykoordinaattorin tehtävässä kuntakokeilun asiantuntija on toiminut osalle vastuuvirkailijan roolissa ja osalle toisen vastuuvirkailijan työparina ja apuna työ- ja toimintakyvyn selvittelyissä. Lisäksi

työkykykoordinaation rooliin on kuulunut verkostoituminen alueen yrityksiin, yhteisöihin ja muihin työnantajiin mm. osatyökykyisille soveltuvien työmahdollisuuksien kartoittamisessa.

Työkykykoordinaattorikoulutus on omalta osaltaan vahvistanut asiantuntijoiden osaamista, näkemystä ja ymmärrystä alueen yhteistyöverkostoista ja erilaista toimintatavoista sekä palvelupoluista, joilla ohjata asiakasta eteenpäin.

Koulutuksen suorittivat kuntakokeiluajana 3 kunnan työntekijää ja 3 TE-toimiston työntekijöiden, yhteensä 6 henkilöä.

- tiedonjakaminen asiakkaan tilanteesta ja tiedoista yhtenäistä eri palveluntuottajien/taustaorganisaatioiden kesken
- asiakkaiden aktiivinen ohjaus työ- ja toimintakyvyn arviointeihin ja erilaisiin selvittelyihin
- asiakkaan kokonaisvaltaisen kohtaamisen näkökulma, jolloin asiakasta on ohjattu myös laajemmin asiakkaan tarpeen mukaan erilaisiin palveluihin mm. velkaneuvontaa, asumisneuvonta tai päihde- ja mielenterveyspalveluihin

ILO Innosta loista onnistu -tapahtuma

Raahen alueella on paljon media-alaan ja luoviin alojen työttömyyttä. Alan ammatillinen koulutus on alueella suosittua. Pääsääntöinen työllistävä suuntautuminen media-alan työnhakijoilla suuntautuu yrittäjyyteen.

Yhteistyöverkoston kanssa pohdittiin juuri tähän kohderyhmään liittyviä tarpeita ja juuri tätä kohderyhmää motivoivia toimintoja.

Kuntatoimijoiden, oppilaitosten ja Raahen kaupungin yhteistyönä syntyi ILO tapahtuma, joka edistää luovien alojen verkostoitumista, luo edellytyksiä alan työnhakijoiden ja työnantajien kohtaamiselle, antaa ajattelemisen aihetta alan tulevaisuusnäkymistä ja työn toteutusmahdollisuuksista.

Ensimmäinen tilaisuus vuonna 2023 toteutettiin Raahen kaupungin Praatissa (yhteinen olohuone) ja vuoden 2024 tapahtuma toteutettiin Raahen Porvari- ja Kauppakoulun tiloissa oppilaitosyhteistyönä.

Seudullinen kotoutumisen koordinaattori

Raahen seudun kuntakokeilun tiloihin on sijoitettuna kuntien kotoutumisasiota hoitava kotoutumisen koordinaattori. Yhteistyö työllisyyttä kotoutujien kunnallisten palveluiden ja työllistymistä edistävien palveluiden kanssa on parantanut palveluiden saatavuutta ja tukenut alueelle siirtyvien perheiden kotoutumista. Usein palvelutarpeet myös liittyvä toisiinsa ja asiakassiirtoja on voitu tehdä kätevästi kunnan palveluista työllisyydenhoidon puolelle ja päin vastoin.

Myös perheiden kokonaisvaltaisen palvelun kannalta samoissa tiloissa toimivien kototyöstä vastaavien työntekijöiden malli on osoittautunut toimivaksi.

Monialainen palvelupiste

Siikajoen palvelupisteessä on toteutettu monialaista PopUp tyyppistä palvelupistettä, johon asiakkaat voivat tulla kokonaisvaltaisesti eri teemojen puitteissa hoitamaan asioitaan. Palvelupisteessä on ollut läsnä mm. kuntakokeilun, aikuissosiaalityön, Kelan, asumisneuvonnan, velkaneuvonnan ja alueellisten kehittämishankkeiden edustajia.

Eri toimijoiden ja viranomaisten läsnäolo palvelupisteessä vaihtelee, mutta palveluiden monimuotoisuus on koettu hyväksi ja palveluiden saavutettavuutta parantavaksi.

Jatkotoimenpiteet/huomioitavaa

Raahen seudun työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen kasvatti merkittävästi kuntien ymmärrystä työllisyydenhoidon kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä viranomaistyöskentelystä. Kuntakokeilujen toimivallassa tapahtui koko kuntakokeilun ajan muutoksia, mitkä osaltaan haastoivat ja osaltaan helpottivat kuntakokeilujen toteutusta.

Kuntakokeiluun osallistuminen antoi merkittävää pohjatietoa tulevaan TE2024 uudistukseen ja sen toteutukseen.

Jatkotoimenpiteenä huomioitava mm.

- Työnantajayhteistyötä palveluiden toteutuksessa ja suunnittelussa lisättävä erityisesti osatyökykyisten palkkauksen tukemisessa, alueellisten koulutustarpeiden tunnistamisessa, työkokeilu- ja palkkatukipaikkojen löytämisessä sekä uusien palvelumallien ja yhteistyömahdollisuuksien suunnittelussa.
- Yleisesti verkostoyhteistyötä tulee laajentaa kokonaisvaltaisemmaksi, lakisääteisten palveluiden rinnalla tule hyödyntää myös alueen muiden toimijoiden tarjoamia palveluita (kuten järjestöt, vapaan sivistystyön koulutustarjonta, järjestöt, yhdistykset, oppilaitokset jne.
- Kuntien tarjoamien palveluiden parempi hyödyntäminen työllisyydenhoidossa mm. elinkeinotoimijoiden, vapaan sivistystyön, koulutuksenjärjestäjien ja nuorisotoimen kanssa tehtävä yhteistyö ja toimintojen kehittäminen eri asiakasryhmät huomioiden.
- Työllisyydenhoitoon liittyvän palvelusuunnittelun tehostaminen ja esimerkiksi työvoimakoulutusten parempi kohdentaminen alueen työnantajien osaamistarpeisiin.
- Työ- ja toimintakyvyn arviointiin liittyvien palveluiden/toimintojen kehittäminen.